

ц, що на 27,4% вище середнього значення виробництва зерна жита за 10 р. (121,87 тис. ц). Таке високе значення коефіцієнта осциляції отримано за рахунок того що максимальне значення валового збору зерна жита досягнуте у 2013 р. , мінімальне у 2018р. – 45,3

Господарська діяльність підприємств Харківської області має бути спрямована на отримання більш високої продуктивності одиниці земельної площі, тобто на зростання урожайності жита. Можна рекомендувати суб'єктам господарювання використання гібридного жита, за рахунок чого, по-перше, можна отримувати до 25% і більше додаткового ефекту по врожайності. По-друге, порівняно із звичайними сортами жита вирощування гібридного жита за відповідних умов надасть можливість господарствам отримувати найвищий маржинальний прибуток.

Інформаційні джерела:

1. Зінченко О. І., Салатенко В. Н., Білоножко М. А. Рослинництво: підручник. - К.: Аграрна освіта, 2001. - 591 с. [Електронний ресурс]. URL: <https://buklib.net/books/30111/>.

2. Опара М. Не варто ігнорувати жито. Урядовий кур'єр. 4 жовтня 2022. [Електронний ресурс]. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ne-varto-ignoruvati-zhito/poшко М.>

3. Ярошко М. Вирощування гібридного жита. Агроном. 25.11.2016. [Електронний ресурс]. URL: <https://www.agronom.com.ua/vyroshhuvannya-gibrydnogo-zhyta/>

УДК 657.5:120.12

В.В. Яценко, здоб. ОС PhD (*ДБТУ, Харків*)

СУТНІСТЬ ТА РОЗВИТОК ЕЛЕКТРОННОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ: ОБЛІКОВИЙ АСПЕКТ

В умовах зміни торгових векторів України з іншими країнами та переорієнтацію на ринки Євросоюзу саме електронний бізнес виступає одним з механізмів підтримки традиційних каналів руху товарів, що забезпечує щорічно до 35 % зростання онлайн-продаж у вітчизняному споживчому секторі.

Функціонування електронного бізнесу (Е-бізнес) зумовлено процесом глобалізації, науково-технічним прогресом, пріоритетністю цілей сталого розвитку. Е-бізнес – це якісно нова модель інтегрованої економічної діяльності, яка базується на використанні інформаційно-

комунікаційних технологій та мереж як унікального макроекономічного середовища та основного засобу виробництва для оперативної комерційної та фінансової діяльності з метою підвищення ефективності наявних або широкого, динамічного розвитку нових сегментів бізнесу та отримання стабільного соціально-економічного ефекту [1, с. 60] Страхарчук В., Страхарчук А. зауважують, що сьогодні електронний бізнес охоплює всі види підприємницької діяльності, що здійснюються в кібернетичному просторі, а саме: електронну торгівлю, електронну рекламу, електронний маркетинг, електронний рекрутинг тощо [1, с. 61]. До основних можливостей та переваг електронного бізнесу відносяться: глобальна присутність (глобальний вибір); підвищення конкурентоспроможності та якості послуг; задоволення потреб замовника та персоналізація товарів і послуг; скорочення шляху товару та послуги до замовника, швидка реакція на попит; економія витрат та зниження цін; нові можливості ведення бізнесу, нові продукти і послуги.

Система електронного бізнесу включає в себе різновиди підприємницької діяльності, які на сьогодні вже здійснюються в мережі Інтернет, а саме: електронна комерція; електронний консалтинг; електронне платіжне обслуговування; електронний бізнес у сфері працевлаштування; електронний маркетинг; електронні освітні послуги; електронні фінансові послуги; електронний бізнес у сфері надання інформації [2, с. 22].

Активне зростання обсягу електронних транзакцій у споживчому секторі природно вимагає трансформації необхідного рівня державного регулювання електронного бізнесу, що пов'язано, в першу чергу, із удосконаленням нормативної практики договірних відносин між підприємствами та споживачами й зумовлено прийняттям: Цивільного кодексу України, Податкового кодексу України, ЗУ «Про захист прав споживачів», а також спеціального закону «Про електронну комерцію» [3, с. 2]. Прийняття спеціального даного законодавчого апарату створює ефективний механізм правової підтримки сфери е-комерції, регулює виконання онлайн-угод між постачальниками та замовниками, сприяє термінологічній визначеності та однозначності, регламентування прав та обов'язків сторін електронного правочину, порядку укладення електронного договору та питань щодо захисту персональних даних встановлює належний порядок їх оподаткування. Дані впровадження впливають на бухгалтерський облік процесу електронної комерції, зокрема висвітлення питань щодо порядку укладення електронного договору, підпис у сфері електронної комерції, розрахунки у сфері електронної

комерції, зберігання електронних документів. При цьому, існує низка проблем у нормативно-правовому забезпеченні оподаткування електронного бізнесу, які зумовлені унікальністю характеру даної системи, а саме відсутністю географічних кордонів, місць проведення угод та появи нових платіжних систем, що своєю чергою призводить до втрати податкових надходжень до бюджету країни.

Зменшення ланцюгів руху товарів та послуг у системі електронного бізнесу, що вимагає відповідного відображення в обліковій політиці підприємства та впливають на організацію бухгалтерського обліку, зокрема необхідним є висвітлення питань: спосіб доставки товару до споживача; ідентифікація веб-сайту як активу (нематеріального активу) з відповідною амортизацією; розрахунки покупців – готівкові та безготівкові, можливість передплати та придбання товару в кредит; повернення товару через: брак, невідповідність очікуванням, невчасну доставку, зміну думки споживача. Так, відповідно до способу доставки виникають різні витрати що потребує моделювання оптимального логістичного ланцюга з метою мінімізації дорожньо-транспортних витрат [3, с. 12]. Крім того, покупець самостійно приймає рішення щодо ланцюга постачання, оскільки може як придбати товар напряму від продавця, так і через посередника. Організація прямого контакту з виробником для сторін є найбільш прийнятним варіантом, оскільки це надає можливість управляти активом – клієнтська лояльність, яка має реальне грошове вираження через встановлення договірних відносин з продавцем. Створення сайту передбачає витрати не лише на розробку, але й супровід обслуговування, існування доменного імені тощо. Однак ідентифікація інтернет-магазину в обліку залежить від способу створення сайту: - суб'єктом (на підставі трудового договору без передачі майнових прав або з передачею майнових прав, що визначає відображення в обліку у складі витрат майбутніх періодів або нематеріального активу відповідно); - розробка сайту сторонньою організацією. Якщо договором передбачено передачу виняткових майнових прав, то сайт визначається нематеріальним активом; - право на використання сайту згідно з договором про надання послуг користування сайтом. Передбачає плату власнику сайту за користування (витрати періоду) та роялті, коли договірні відносини оформлені через ліцензійний договір [4, с. 33].

Таким чином, для розвитку електронного бізнесу в Україні потрібно на законодавчому та інституційному рівнях запровадити низку заходів, які узгоджуватимуться з концепцією інформаційного суспільства, зокрема: – створення можливості високошвидкісного

доступу до мережі Інтернет на всій території України; – забезпечення відповідної нормативно-правової бази ведення електронного бізнесу (затвердження Інформаційного кодексу України та інших законодавчо-правових актів); – забезпечення фінансування державних проектів Національної програми інформатизації та поширення цифрових інструментів; – спрощення та оптимізація системи оподаткування електронного бізнесу; – впровадження новітніх інформаційно-комунікаційних технологій в усіх сферах економічної діяльності.

Інформаційні джерела:

1. Страхарчук В., Страхарчук А. Концептуальні засади електронного банківського бізнесу. Молодь і ринок. 2012. № 4 (87). С. 59–64.
2. Зайцева О. О., Болотинюк І. М. Електронний бізнес: навч. посіб. / за наук. ред. Н. В. Морзе. Івано-Франківськ : Лілея НВ, 2015. 264 с.
3. Нестеренко І.В., Чміль Є.Л. Моделювання облікової політики в контексті забезпечення інноваційного розвитку підприємства. Цифрова економіка та економічна безпека. 2022. Випуск 1(01). URL: <http://dees.iei.od.ua/index.php/journal/article/view/47>. DOI: 10.32782/dees.1-15.
4. Ковалевська Н.С., Нестеренко І.В., Янчева І.В., Лопін А.О. Диджиталізація обліково-аналітичного забезпечення природоохоронної діяльності підприємства. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2021. Вип. 1(33). С. 32-43. URL: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/3302>.